

Ed. Kellam. Sculpit.

PRÆNOBILI AC STRENUO

DOMINO DOMINO,

CASPARO

SCHMID

renissimo Bavariae Prin-
cipi ac Electori à Consilijs
intimis &c.

Abet suam lucem, prænobilis
ac strenue Domine, habet ra-
dios serena ac clara Veritas,
quibus illustrem facit, quem

illustrat. Quod enim de solari ho-
rologio legimus, *si me sol aspicit, aspi-
cior*, hoc æquo sibi jure Veritas ven-
dicat. Aspicit & suspicit orbis senten-
tiam, cui Veritas affulget, neque alium
aquilina ingenia solem adorant præ ve-
ritate. Verum quod ingenio veritas,
quod sol horologio, hoc tu, prænobi-
lis ac strenue Domine, Thesibus meis,
quæ 12. Veritates veluti 12. diei horas
ambitu suo continent, exoreris; neque

A.

alte-

alterius (*præter te*) solis radios ambiunt:
ideo insignia quoque tua præferunt, ut
sicut tuis sub auspicijs, ita quoque sub
ymbrâ tuâ lucem videant, ac videantur.
Quas utinam, *ut aspiciar*, benevolo re-
spicias obtutu. Ego certè nunquam
â progenie aquilarum degener, jussis
Paternis, exemplo germano, affectu
meo irretortos in tuam defigam lu-
cem oculos, tuos suspiciam insolitæ
Doctrinæ radios, te (quid ultra?) ado-
rabo SOLEM. Perge modò, sicut huc-
vsque solitus es, meis mihiq̃ue præno-
bili tuo diu affulgere splendore. Ita
voveo. Monachij Mense Augusto 1661.

Prænobili Dominationi
Tuæ.

devotissimus

IOANNES IGNATIUS
SATTLER.

CONTRORSIA VNICA.

De Identitate ac distinctione.

Primario

An dentur præcisiones objectivæ.

AD LECTOREM.

AMice Lector si præcisiones objectivas in Logicâ aut negasti, aut admisisti indignari non potes, quod de identitate ac distinctione Logicus disputare audeam; utpote unde mihi primarium earundem repugnantia lumen affulget. Sic autem partisbor hanc controrsiam, ut quadam axiomata inäubitata præmittam; subjungam dein fundamentum aliquod generale nempe conceptum identitatis, ex quo præter alias veritates primario deducam, non dari præcisiones objectivas.

AXIOMA I.

Identitas est eadem entitas.

Certum est axioma omnium consensu, ut patet Gelex ipsa nominis Etymologia.

A X I O M A. II.

Omnis Entitas creata includit perfectionem ac imperfectionem.

Patet quia omne creatum est à Deo & ex nihilo sui. A priori habet perfectionem; cum enim omne creatum sit effectus ac participatio Dei, & in Deo nihil sit nisi perfectum, erit necessario participatio alicujus perfectionis. A posteriori (à nihilo videlicet) habet imperfectionem. Et si nullam aliam participaret (ut ita loquar) haberet hanc, quod sit ab alio, eo ipso, quia, dum est ex nihilo, aliquando non fuit.

A X I O M A. III.

Omne creatum addito alio creato auge-
tur.

DE ducitur ex priori axioma; cum enim omne creatum sit perfectio finita, crescit aliâ perfectione, quâ antea caruit, additâ. Et nemo negat.

A X I O M A. IV.

Omne creatum comparativè ad aliud
creatum est prædicatum æstimabile.

Ratio hujus axiomatis est paulò ante axioma tertio assignata.

A X I O M A. V.

Perfectio in omni genere infinita quoad
æsti-

æstimabilitatem augeri non potest
quacunque additâ perfectione.

Alias esset infinita & non esset, ut consideran-
ti liquet.

AXIOMA. VI.

Comparativè ad naturam perfectionis
in omni genere infinitæ nullum præ-
dicatum æstimabile est, quod de con-
ceptu non sit illius naturæ.

Fundatur in axioma quinto. Nunc ad
fundamentum totius controversiæ proceda-
mus.

§. I.

CONCEPTVS IDENTI- TATIS PROPONI- TUR.

Identitas est tanta duorum communicatio,
quanta est communicatio unicuiusque eo-
rum respectu sui ipsius. Ita P. Sparza quæst.
4. art. 2. De Deo trino & uno; & cum eo-
dem quisquis terminos penetrat, v. g. homo
& animal rationale sunt idem inter se, quia
tò homo nullam continet perfectionem,
quam non communicet animali rationali &
vicissim animal rationale quidquid prædica-
torum

torum continet, communicat homini, adeo ut homo tantundem perficiatur, & vicissim animal rationale ab homine, quantum perficitur utrumvis à seipso. Cujus rei indicium est, quod quidquid affirmatur de homine, illud etiam possit affirmari de animali rationali & e contra.

Probatur conclusio 1. Summa communicatio prædicatorum est summus consensus in prædicatis, summus consensus in prædicatis est summa unitas, summa unitas est eadem entitas, eadem entitas est identitas: ergo à primo ad ultimum summa communicatio prædicatorum est identitas.

Probatur 2. Identitas, ut ipsum vocabulum sonat, est eadem entitas, sed per summam communicationem prædicatorum duo fiunt eadem entitas, ergo per summam communicationem fit identitas. minorem probo: per summam communicationem prædicatorum fit, ut sicut est verum dicere A est A, ita sit etiam verum A est B, & vicissim, quàm verum est dicere B est B, tam verum sit B est A, sed A & A sunt eadem entitas, ut ex terminis evidens est, ergo per summam communicationem prædicatorum duo fiunt eadem entitas. Major licet penetranti per se sit clara, probatur: Tunc duo mutuò summè communicantur, quando A ita communicat se ipsi B, sicut A communicat se sibi, sed quando A communicat se ipsi B sicut sibi.

met,

met, tunc veluti est verum dicere A est A, ita etiam erit verum dicere A est B, ergo per summam communicationem fit, ut sicut est verum dicere A est A, ita sit etiam verum A est B. & vicissim.

Confirmatur: ideo identitas specifica est major unitas secundum omnes, quam identitas generica, quia magis accedit ad unitatem numericam; sed ideo magis accedit ad unitatem numericam, quia inter duo eiusdem speciei est major prædicatorum communicatio & consensus, quam inter duo eiusdem quidem generis, non verò eiusdem speciei; ergo inter quæ est major communicatio, est major unitas; & consequenter si est summa communicatio, est summa unitas; sed summa unitas est eadem entitas, & eadem entitas est identitas, ergo iterum à primo ad ultimum: ubi est summa communicatio est identitas, quod erat demonstrandum.

Ex dictis præsertim ex 2. probatione patet, identitatem realem duorum prædicatorum à posteriori definiri posse, quod sit summa & vera eorundem de se mutuò affirmabilitas in recto. Tunc autem inter A & B est summa affirmabilitas, quando ita verum est dicere A est B, sicut verum est A est A & vicissim. Tantæ verò affirmationis fundamentum est summa conceptuum objectivorum communicatio. Nam ut S. Thomas & Aris. multis in Locis habent, & declaratur in lib. de anima, intellectus cognoscendo fit omnia; quod

nihil aliud est, quàm intellectum per suas cognitiones imitari res ipsas. Quandoque ergo intellectus per suam affirmationem ita unit A cum B, sicut unit A ipsi A, indicium est, ipsum A realiter quoque ita se unire ac communicare ipsi B, sicut communicat se sibi. Et hæc de conceptu identitatis.

Dices: Identitas non est definibilis, nec clarius potest explicari quàm per se notum sit, quid sit esse idem, ergo incassum laboravimus in elaborandâ definitione identitatis. Anteced, quoad 1. partem probas: nulla potest fieri definitio, nisi sciatur definitionem esse idem cum definito, ergo ante definitionem identitatis, jam debeo scire quod sit idem cum suo definito, & consequenter jam ante definitionem identitatis scio, quid sit identitas, ergo per definitionem non potest clarius explicari natura identitatis.

Respondeo hanc objectionem probare, quod neque genus, aut essentia alicujus rei aut ipsa definitio aliâque similia possint definiri, sed qui nimium probat, nihil probat. Respondeo itaque 2. directè, ante definitionem identitatis debere præcognosci identitatem perfectè ac clarè nego, imperfectè ac confusè concedo; plus non probat objectio. Cæterum fateor, etsi noster conceptus identitatis allatus non esset clarius definito, esset tamen cum identitate convertibilis, ut consideranti & penetranti terminos evidenter pate-

patebit , quod mihi sufficeret ad meum intentum , ac veritates , quas postea inferam , demonstrandas.

§. II.

Dividitur Identitas.

Alia est identitas intentionalis seu rationis , & realis alia. Prior est summa duorum prædicatorum communicatio etiam quoad conceptus. Talem identitatem rationis habent , quæcunque cognitione comprehensivâ innotescunt.

Identitas realis superius à nobis jam definita subdividitur in adæquatam & inadæquatam. Identitas adæquata est duorum inter se communicatio , tam intensivè quàm extensivè summa , id est ; communicatio quoad omnia omnino prædicata. Qualis intercedit hominem inter & animal rationale , Item inter gradus metaphysicos animalitatem v. g. & rationalitatem ; quia animalitas totidem prædicata communicat rationalitati ; quot communicat sibi ipsi , saltem in communiore sententia non admittente distinctionem virtuales intrinsecam inter gradus metaphysicos.

Econtra identitas inadæquata est solummodo intensivè summa non autem extensivè. seu : est communicatio summa in ordine ad prædicata æstimabilia tantum , non verò inæstimabilia. Prædicatum æstimabile acci-

pio hâc comparativè ad illud, cui communi-
catur; potest enim fieri, ut aliquod prædica-
tum secundum se spectatum sit valde æstima-
bile, non verò comparativè: si nimirum il-
lud, ad quod comparatur, per ipsius commu-
nicationem non fiat melius, aut æstimabilius,
eò quod aliunde iam habeat hanc ipsam perfe-
ctionem. Talia prædicata comparativè in-
æstimabilia sunt personalitates divinæ respe-
ctu naturæ: sive enim illæ ex conceptu dicant
perfectionem, sive non dicant (de quo Theo-
logi) per communicationem personalitatum
natura divina non potest fieri melior: quan-
doquidem divina natura ex conceptu suo est
infinita in omni genere perfectionis, ergò in-
dependenter à personalitatibus jam est om-
ne bonum quoad conceptum naturæ infinitæ;
ergò per harum communicationem non fit
melior aut perfectior: mihi enim ex terminis
evidens est, infinitum in omni genere per-
fectionis non posse crescere per additionem
alterius, quia esset infinitum & non esset, ut
patet consideranti. Cum hoc tamen stat, na-
turam divinam per identitatem cum perso-
nalitatibus crescere extensivè: id est, naturam
secundum se spectatam non habere tot præ-
dicata, quot habet natura cum Filiatione v. g.
etsi per hujus additionem non crescat intensi-
vè, id est: non fiat entitativè melior. Itaque
Identitas inadæquata, seu tantum intensivè
adæquata est; quando duæ formalitates se
mu-

mutuò ita communicant, ut, licet quælibet sit tam bona quàm utraque simul, una tamen habet plura prædicata quàm altera. v. g. in Deo (neceſſe eſt hoc uti exemplo Theologico, quia in creatis repugnat identitas inadæquata, ut infra probabo) in Deo, inquam, paternitas per identitatem cum naturâ divinâ tam bona ſit, quàm bona eſt utraque ſimul; licet aliquid dicatur de natura divina, nimirum quod ſit filiatio, & hoc dici non poſſit de paternitate. Vnde natura divina & paternitas ſunt quidem realiter unum & idem, discrepant tamen in tertio prædicato nempe in Filiatione, quæ de natura divinâ affirmatur, & negatur de paternitate eidem naturæ identificatâ; Quod eſt virtualiter intrinſecè diſtingui, ut poſtea dicemus.

§. III.

Quid & quotuplex ſit diſtinctio.

Quandoquidem identitas conſiſtit in ſummâ prædicatorum communicatione, ideo identitati oppoſita duorum diſtinctio conſiſtet in oppoſito. Itaque Definitur diſtinctio in genere, *quod ſit recessus duorum à ſummâ communicatione.* Seu; diviſio ac diſſenſus duorum in aliquo prædicato. Vel denique à poſteriori definiri poteſt: quod ſit negabilitas in recto unius de alio. Nam duo poſſe de ſe invicem negari, evidens ſignum eſt eorum inter ſe diviſionis ac diſtinctionis ſicut duo de

se invicem affirmare signum certum est eorundem inter se summæ communicationis ac identitatis.

Distinctio sic definita dividitur in distinctionem realem ac intentionalem, seu rationis. Distinctio rationis seu merè extrinseca duplex est, alia formaliter præscindentium, & alia præscindentium objectivè. Prior præcisio, formalis dicitur. Posterior præcisio objectiva, distinctio Thomistica, & distinctio virtualis minor appellatur. Discrimen inter utramque est, quod admittens præcisiones objectivas concedat, eâdem cognitione animalitatem v. g. hominis cognosci non cognitâ | alterâ formalitate priori identificatâ, rationalitate nimirum. At, qui defendunt præcisiones formales, negant & pernegant, fieri posse, ut eâdem cognitione idem realiter cognoscatur & non cognoscatur, adeoque implicare, cognosci animalitatem hominis non cognitâ per eandem cognitionem rationalitate.

Distinctio realis seu intrinseca ac independens ab intellectu est recessus duorû à summâ communicatione prædicatorum realium, seu prædicatorû independentium ab intellectu. Dividitur tripliciter videlicet in realem immediatam, quæ subdividitur in absolutam, modalem, 2. in distinctionem scotisticam, seu ex naturâ rei, quam quidem hujus distinctionis inventores realem dici nolunt. 3. in distinctionem realem mediatam, seu virtualem intrinsecam majorem.

jorem. Differunt inter se, quod distinctio
realis immediata sit dissensus duorum quoad
omnia omnino prædicata, distinctio verò vir-
tualis sit recessus à summâ communicatione
non nisi ad unum alterumque prædicatum.
distinctio denique scotistica sit communica-
tio quidem summa intensivè saltem, & simul
etiam dissensus quoad omnia, licet non realis,
ut ipsi quidem dicunt, independens tamen
ab intellectu.

Ostendo omnia in exemplo, si quis diceret,
gradus metaphysicos animalitatem v. g. & ra-
tionalitatem in nullo prædicato convenire, ille
talis admitteret inter hos gradus distinctio-
nem realem. Contra qui dicit rationalitatem
& animalitatem identificari quidem realiter,
esseque adeo eandem rem, eo tamen ipso quod
diversas subeant definitiones descriptiones
reduplicationes ante omnem operationem intel-
lectus, unâ esse extra rationem alterius, aut cer-
tè unam non esse alteram formaliter ex natu-
râ rei, independenter ab intellectu, ille ta-
lis admittit distinctionem scotisticam. Qui
denique asserit animalitatem & rationalita-
tem nullo modo extra intellectum esse aliud
& aliud, nihilominus tertium aliquod præ-
dicatum v. g. sentire esse idem cum animal-
itate, non tamen identificari cum rationalita-
te, licet à parte rei omnino idem sint & nul-
lo modo aliud (in quo solo differt hæc sen-
tentia à priori: nam prior admittit animalita-
tem

tem & rationalitatem in homine, & in Deo
paternitatem & naturam divinam esse aliud
& aliud, etsi realiter idem sint) ille talis, inquā,
admittit distinctionem virtuales inter gradus
metaphysicos. Quamvis valde credibile sit,
Scotum & Scotistas per tō aliud & aliud plus
non admisisse, quā distinctionem virtuales
intrinsecam majorem.

§. IV.

VERITATES

Deductæ ex conceptu Identitatis.

EX conceptu Identitatis deducuntur innu-
meræ veritates : nos inde has potissimū
inferemus. v. g. quod repugnent præcisio-
nes objectivæ, item distinctio virtualis intrin-
seca in creatis, & â fortiori scotistica. Misce-
bimus autem alia quoque principia, quæ etsi
per se abunde nota sint ; si tamen â quopiam
negarentur, ut pateat ratio â priori, per quam
demonstrari possint. Neque mirum est, mul-
tas veritates ex terminis evidentes in concep-
tu identitatis fundari, quandoquidem est
proximus, si non idem cum principio me-
taphysico amplissimo ac evidentissimo,
Idem non potest simul esse, & non esse. Nihilo-
minus afferendis multò plures veritates præ-
tergrediemur ob chartæ angustias partim, par-
tim etiam quia institutum nostrum plus æquo
excedunt. sit itaque

I. Ve-

I. VERITAS.

Identitas & distinctio necessariò sunt mutuæ, v. g. si A identificatur cum B necesse est, vicissim B identificari cum A. Et si A distinguitur á B, non potest non mutuò B distinguí ab A.

Demonstratur veritas ex allato conceptu identitatis : si A identificaretur cum B & non mutuò, tunc A esset idem cum B & non esset idem, consequens repugnat, ergo & antecedens. Sequelam ostendo : esset idem, ut dicis. Non esset idem, quod probo : Identitas est summa prædicatorum communicatio, sed si B vicissim aliquod prædicatum non communicaret, non esset summa communicatio inter A & B, ergo nec identitas, ergo essent idem & non essent idem, quod licet per se satis notum sit, erat tamen ex conceptu identitatis demonstrandum.

Hoc principio nititur conversio propositionum, A est B, ergò B est A, homo est animal rationale, ergo animal rationale est homo. Imo non tantum conversio simplex, sed etiam conversio per accidens; omne animal est vivens, aliquod vivens est animal. Et conversio per contrapositionem : aliquis Lapis non est homo, ergo aliquis non homo non est non Lapis, ut patet obiter consideranti.

Notare hoc volui, ut advertant Logici, multum obesse Logico, si ignoret conceptum
iden-

identitatis, sine quo ægrè demonstrabit à priori infallibilem consequentiam à convertente ad conversam.

II. VERITAS.

Implicat distinctio virtualis in creatis.

Distinctionem virtualem ex dictis paragr. 2. cum P. Esparza definitio quod *sit identitas duorum cum discrepantia in tertio*. Quod autem repugnet in creatis sic probo. Si in creatis daretur distinctio virtualis intrinseca v. g. inter A & B, tunc A & B essent idem & non essent idem. probo sequelam: Nam quod essent idem, iterum tu ipse fateris, hoc nimirum est de conceptu distinctionis virtualis intrinsecæ. Ego autè ulterius Progredior, ut evincam ex conceptu Identitatis, quod non essent idem, hoc modo: Illa non sunt idè realiter, quorum utrumque non se communicat alteri sicut sibi, sed si tertium aliquod prædicatum, quod affirmatur de A, potest negari de B, tunc A non communicat se ipsi B sicut se tibi, ergo in tali casu A & B non sunt idem realiter. Major est definitio identitatis probata paragr. 1. minorem probo: communicare se A ipsi B sicut sibi, est B per hanc communicationem fieri tam bonum, quàm sit ipsum A, ut ibidem demonstravimus, sed si A communicatis cæteris unicam perfectionem non communicat eidem B, tunc B non est tam bonum quàm A, quia A secundum unum prædicatum est melius, ergo
in

In tali casu A non communicatur ipsi B sicut
sibi, ergo non est idem cum B, quod ite-
rum erat demonstrandum.

Dices: In Deo fieri potest, ut natura divina
communicet se summè paternitati, licet ei-
dem non communicet Filiationem, sibi iden-
tificatam, ergò etiam in creatis fieri poterit, ut
A summè communicetur ipsi B, quin tertium
prædicatū C, sibi identificatum eidem B com-
municet. Respondeo negando consequen-
tiam & paritatem ob infinitatem perfectionis,
quæ est de conceptu naturæ divinæ, & con-
tra conceptum creaturæ, de cuius essentia est,
esse finitum, limitatum, defectibile. Ideo

Probatur secunda hæc veritas 2. Cur in Deo
evidenter non implicet distinctio virtualis in-
trinseca, causa unica est infinitas omnium per-
fectionum, sed in creatis evidenter repugnat
perfectio in omni genere infinita, ergo in
creatis evidenter repugnat distinctio virtua-
lis intrinseca.

Ne autem gratis videar hanc disparitatem
adduxisse, eam confirmo ex conceptu identi-
tatis, in quo fundatur disparitas, cur in crea-
tis implicet, non vero evidenter repugnet in
Deo distinctio virtualis intrinseca, hoc modo:
In Deo non implicat naturam & paternitatem
communicari sibi mutuò communicatione
intensivè quidem summâ, non verò exten-
sivè, sed hoc est distingui virtualiter intrin-
secè, ergo in Deo non implicat naturam &
pater.

paternitarem v. g. distingui virtualiter intrin-
secè. minorem non probò, quia clara est intel-
ligenti terminos paragr. 2. explicatos. Probo
Majorem. Natura divina communicando om-
nes perfectiones simpliciter simplices paterni-
tati, non communicatâ licet filiatione, facit
paternitatem tam bonam, quàm est ipsa natu-
ra divina; quia per filiationem non potest
fieri melior ut cit. §. declaravimus, sed hoc est
communicari intensivè summè, non verò ex-
tensivè, ergo in Deo non implicat naturâ & pa-
ternitatē communicari sibi mutuò, communi-
catione intensivè summâ, non verò extensivè.

Subsumo : atqui in creaturis repugnat hæc
communicatio inadæquata, ergo in creatis
repugnat distinctio virtualis intrinseca. An-
teced. probò. de conceptu cujuslibet prædi-
cati creati, eo ipso, quod sit finitum ac limi-
tatum est, per additionem alterius prædica-
ti augeri non tantum extensivè, quod plura
de eo dicantur, sed etiam intensivè quoad
æstimabilitatem & perfectionem, quia fini-
tum crescit & augetur per alterius finiti ad-
ditionem. sed hoc pugnat cum conceptu com-
municationis inadæquatæ, ergo conceptus en-
tis creati pugnat cum conceptu communica-
tionis inadæquatæ. minorem ostendo : de con-
ceptu communicationis inadæquatæ est, A
v. g. per B, licet non communicato tertio
prædicato C, fieri tam bonum, quàm est ip-
sum B. Sed in creatis si B non communicaret

ipsa

ipſi A tertium prædicatum C, ipſum A nun-
quam fieret tam bonum, quàm B, propter de-
fectum tertij prædicati, per quod ipſum B in
perfectiōe augetur, ac creſcit; ergo B in tali
caſu nunquam ſe communicaret ipſi A ſicut
ſibiſmet, quod eſt contra conceptum commu-
nicationis etiam inadæquatæ, ſeu diſtinctio-
nis virtualis intrinſecæ, ergo in creatis repu-
gnat diſtinctio virtualis intrinſeca, non verò
in Deo, quod erat declarandum.

III. VERITAS.

Non dantur Præciſiones objectivæ.

Probatur 1. hoc modo: animalitas & ra-
tionalitas ſunt eadem realiter entitas, ergo
implicat cognosci animalitatem non cognitâ
rationalitate, ergo eadem ratione, quâ co-
gnoskitur animalitas, cognosci neceſſariò
debet rationalitas, ergo repugnat animalita-
tem objectivè præſcindi à rationalitate. An-
tecedens ſupponunt mecum adverſarij ut
certum, conſequentias urgeo hoc ſyllogiſmo
expoſitorio: Hoc animal cognoskitur cog-
nitione A, hoc rationale eſt realiter hoc ani-
mal, ergo hoc rationale realiter cognoskitur
cognitione A, quod tamen in terminis negat
P. Comptonus hic diſ. 24. conſequentia eſt
legitima; antecedens verum.

Probatur ſecundò. Eandem formalita-
tem realiter cognosci & eandem [formali-
tatem realiter non cognosci ſunt contradic-
toria, ſed hoc admittunt adverſarij, ergo ad-

mit-

mittunt contradictoria, minorem probo. in
primis admittunt hanc propositionem : hæc
animalitas realiter cognoscitur cognitione A,
sed etiam hanc admittere debent, hæc ani-
malitas realiter non cognoscitur cognitione A,
ergo admittunt adversarij eandem formali-
tatem realiter cognosci & non cognosci. mi-
norem iterum probo per syllogismum in Fe-
rio : nulla rationalitas realiter cognoscitur
cognitione A ; ut fatetur Comptonus loc. cit.
sed hæc animalitas realiter est rationalitas,
ergo hæc animalitas realiter non cognoscitur.
ergo hæc animalitas realiter cognoscitur, &
non cognoscitur, quoderat demonstrandum.

Respondent esse tantum contradictoria ex-
trinsæca & intentionalia, non intrinsæca aut
physica.

Quasi vero non ex eodem fundamento o-
mnia contradictoria repugnarent, siue deinde
sint extrinsæca siue intrinsæca, quod nimirum
nihil sit positio & exclusio sup'ius. Vnde ipsi-
met adversariorum Doctissimi P. Izquierdo
& Lynceus explodunt hanc responsionem,
quorum ille apertè eam reijcit, alter verò ad
distinctionem virtuales confugit.

Contra II. Omnis contradictio admittit
idem simul esse & non esse, sed contradictio
extrinsæca est contradictio, ergo admittit idem
simul esse & non esse v. g. cognitionem A
esse, & non esse cognitionem ejusdem realiter
entitatis, quod est ex terminis absurdum.

Con-

Contra III. sunt intrinseca, ergo non tantum extrinseca. Probatur antecedens : quando verum est (ut adversarij volunt) cognitione A cognosci animalitatem & non rationalitatem, tunc verum etiam est, animalitatem posse cognosci cognitione A, id est; animalitatem terminare cognitionem A, non verò rationalitatem. seu ; animalitatem esse capacem, ut terminet cognitionem A : contra rationalitatem non esse capacem formalitatem, quæ terminet eandem cognitionem A; sed animalitatem terminare, & esse cognoscibilem cognitione A, non verò eadem cognitione esse cognoscibilem formalitatem rationalitatis sunt intrinseca contradictoria ipsi animalitati & rationalitati, ut patet : nam tò esse verum seu cognoscibile est proprietas entis. ergo qui concedit extrinseca, eo ipso admittit intrinseca contradictoria, Quod si velis confugere ad duas formalitates ; ac si contradictoria non essent, quæ licet supra eandem realiter entitatem cadant, non verò supra eandem formalitatem, actum agis, ut liquet penetranti allatas probationes. Deinde siue duæ sint siue centum formalitates ex conceptu identitatis demonstro, repugnare unam cognosci posse non cognitâ alterâ identificatâ. Itaque.

Probatur III. Ex conceptu identitatis implicat distinctio virtualis intrinseca major, ut demonstratum est veritate 2. sed ex præcisionibus objectivis evidenter sequitur distinctio

vir

virtualis intrinseca maior, ergo ex conceptu identitatis implicant præcisiones objectivæ. minorem declaro : Ex præcisionibus objectivis sequitur duo identificata discrepare in tertio prædicato, quod de uno eorum possit affirmari, & de altero negari; videlicet animalitatem posse cognosci cognitione A, rationalitatem non posse cognosci cognitione A, sed hoc est distingui distinctione virtuali intrinsecâ maiore, ergo ex præcisionibus objectivis sequitur, duo distingui allatâ distinctione, quod est chimæricum,

IV. VERITAS.

Repugnat distinctio Scotistica.

Est certa mihi veritas : vel enim concedis duas formalitates realiter identificatas juxta tuam sententiam & ex naturâ rei distinctas, vel, inquam, concedis eas esse mutuò inseparabiles, adeoque animalitatem v. g. nullibi posse reperiri sine rationalitate ac vicissim. Vel dicis eas esse separabiles non mutuò, ita ut rationalitas quidem nunquam possit existere sine animalitate, potuisset tamen animalitas hæc ipsa reperiri sine rationalitate in equo v. g. Quidquid dixeris, falsum esse ex conceptu identitatis, mihi clarum est.

Si enim 2. concedas, loqueris contra veritatem, 1. superius demonstratam, ubi evidenter ex conceptu identitatis probavimus iden.

identitatem & distinctionem esse mutuas, alioquin idem esset & non esset, caderetque fundamentum conversionis Logicæ ab omnibus concessæ, notæque ex terminis; nec repeto. videatur veritas prima.

Si primum dicas, videlicet animalitatem & rationalitatem esse mutuò inseparabiles & realiter identificatas, nihilominus ex naturâ rei seu ante operationem intellectûs aliquo modo distinctas. Contra sic argumentor. Identitas realis est summa prædicatorum independentium ab intellectu communicatio, sed talis summa communicatio juxta tuam sententiam non datur inter animalitatem & rationalitatem, admittis enim insuper aliquam distinctionem ipsis intrinsicam, ergo neque identitas.

2. ibi non est distinctio realis, ubi est summa communicatio, sed inter animalitatem & rationalitatem est summa communicatio, ergo inter illas non est distinctio realis. Si negas minorem, admittis distinctionem virtuales intrinsicam. Major fundatur in conceptu identitatis, consequentia est legitima.

3. Quodocunque duo sunt distincta independentes ab intellectu, possunt de se invicem negari, quia intellectus per suas cognitiones imitatur naturas rerum, ut certum est experientiâ, ratione & AA tam S. Thomæ quam Aristotelis, sed gradus Metaphysici non possunt.

in vicem negari, alias eadem res de eadem
posset simul & affirmari & negari, quod
est impossibile, ergo impossibilis est distin-
ctio scotistica ex natura rei in creatis. Dixi in
creatis, nam quod pariter in Deo implicet,
probant Theologi.

V. VERITAS.

Non datur inter gradus metaphysicos di-
stinctio realis.

TUrpiter (non mea hæc crisis est sed P.
Sebast. Izquierdo in pharo scientiarum)
erraverunt Neoterici quidam hujus ætatis
abutendo vocabulo identitatis, quod tribu-
unt extremis realiter distinctis inseparabili-
bus mutuò; cum tamen sola inseparabilitas
mutua extremorum ne minimam quidem tri-
buat ipsis extremis identitatem, quandoqui-
dem licet sint inseparabilia, unum tamen à
parte rei ita non est aliud in horum A A,
sententiâ, ut ne unum quidem prædicatum
communicent sibi mutuò: prout requiritur ad
identitatem, ut ex terminis ipsis patet & ex
conceptu identitatis. Ne autem videar ver-
bis magis quam ratione eam impugnare, sic
eam vrgeo breviter ex meis fundamentis. Mu-
tua affirmabilitas est certum signum commu-
nicationis, ut ostendimus parag. i. atqui inter
gradus ejusdem suppositi est mutua affirma-
bilitas ex omnium sententiâ, quia apud om-

nes

nes veræ sunt hæc propositiones petrus est hic
homo, hoc animal, hoc vivens, hoc cor-
pus, hæc substantia, hoc ens & vicissim, ergo
inter gradus metaphysicos ejusdem suppositi
est summa communicatio, ergo identitas
propriè dicta & impossibilis cum distin-
ctione reali. Sed nolo immorari sententiæ
reijciendæ cujus forsan pænitet invento-
rem.

VI. VERITAS.

Impossibile est, aliquem effectum à par-
te rei esse effectum unius formalitatis
identificatæ cum causa, & non simul
alterius cum eâdem identificatæ.

NAm alioquin unum prædicatum affirma-
retur de unâ formalitate, & negaretur de
alterâ priori identificata, quod esset, duo iden-
tificata discrepare in tertio, seu virtualiter in-
trinsecè distingui. Hoc autem repugnare in
creatis demonstratum est veritate. 1.

2. Ex conceptu itaque identitatis demon-
stratur, non posse unam formalitatem esse cau-
sam alicujus effectus, quin ejusdem causa sit
omne identificatum cum illâ, v. g. animalitas
hominis non potest esse principium sensatio-
num, quin earundem principium sit rationa-
litas. Quando ergo dicere solemus; homi-
nem ut animal sentire, & ut rationalem ra-
tiocinari, non tamen econtra: ut propositio.

nes veræ sint, debent accipi in sensu formali
non autem reali, de quo in solutione objec-
tionum.

VII. VERITAS.

Quæ realiter identificantur, non sunt se-
parabilia quoad locum, aut tempus.

I*ta arif. l. 7 Topit. c. 1. loc. 15. cum dixit Am-
plius si potest altero esse (scilicet in tem-
pore vel loco) non erit idem.*

Hæc veritas, præterquam quod etiam ex
terminis satis sit evidens, demonstratur per
conceptum identitatis. Nam si quæ sunt in-
ter se eadem quoad tempus, separarentur,
fieret, ut se mutuò summè non communica-
rent, & consequenter non essent idem. Idem
dico, si separarentur loco. Nam prædicatum,
quod est in hoc loco, vel hoc tempore
durare, non communicaretur utrique; adeo-
que unum non esset tam bonum, quàm est
utrumque simul, & consequenter non se
summè communicarent mutuò, neque iden-
tificarentur.

VIII. VERITAS.

Quæ semel sunt idem, in quocunque
subjecto est unum eorum, & alterum
esse, necesse est, & ubicunque deest
unum, & alterum deesse, necesse est.

Sequitur hæc veritas ex priore, & est clara
pene.

penetranti conceptum Identitatis. Subsumo : sed animalitas Petri per cognitionem sui est in intellectu, & in eodem intentionaliter subiectatur, ergo & ipsi identificatam rationalitatem in eodem per eandem subiectari necesse est. Ecce novum argumentum vel potius antiquum aliter propositum, quo præcisiones objectivæ rejiciuntur.

IX. VERITAS.

Quod semel est idem semper est idem.

Et quod ab aliquo semel est distinctum, semper est distinctum.

Est axioma ex ipsis terminis evidens. Nam patet, identitatem distinctionemq; realem non contingentia, sed necessaria omnino prædicata esse earum rerum, quibus conveniunt. Nihilominus clarè illud deduco ex prædictis: si enim, quod semel est idem, non semper esset idem, tunc id fieret vel quoad tempus, vel quoad locum, vel quoad subiectum, sed nihil horum fieri potest juxta veritatem septimam & octavam, ergo quæcunque semel sunt idem, semper sunt idem. Præterea hæc ipsa veritas immediatè, demonstrari potest ex conceptu identitatis, quod tamen considerandum relinquo ob chartæ angustias.

X. VERITAS.

Quæcunque sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se. Et : Quæcunque sunt

distincta in uno tertio, sunt distincta inter se.

Hujus Axiomatis infallibilitas in creatis demonstratur ex conceptu identitatis. Si duo prædicata creata, verbi gr. A. & B. essent eadem uni tertio C, & tamen distincta inter se, tunc A & C, inter se identificata discreparent in tertio prædicato B, quod affirmaretur de C & negaretur de A, sed hoc esset A & C distingui virtualiter intrinsecè, quod implicat, ut ex conceptu identitatis probavimus. Ergo ex conceptu Identitatis implicat, duo esse eadem uni tertio & distingui inter se, ergo quæcunque sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se, quod erat demonstrandum. Dixi *in creatis*. Nam philosophus expert fidei divinæ, non potuit cognoscere, quæ sunt supra lumen naturæ, qualis est identitas inadæquata, seu distinctio virtualis intrinseca, quam universim in creatis implicare ostendimus loco cit. Axioma itaque universale est, loquendo de prædicatis finitis: Vt autem in Deo verificetur, sic pronunciandum est: *Quæcunque sunt eadem uni tertio adæquatè, sunt eadem inter se*. Vnde patet, cum paternitas non sit idem cum naturâ divinâ adæquatè, (idem dico de Filiatione) nihil fieri contra principium Metaphysicum paulò ante allatum, etiamsi non sint eadem inter se, sed realiter distinguantur. Verùm hæc fusiùs explicanda Theologis relinquimus.

XI. VERITAS.

Quidquid dicitur de prædicato, dicitur de subiecto. Et vicissim: quidquid negatur de prædicato, negatur de subiecto.

Hoc Axioma fundamentum est omnium syllogismorum constantium medio termino communi, sicuti Veritate decimantur pariter omnes syllogismi, præcipue verò expositorii. Probatur & quidem ex conceptu identitatis. Si aliquid diceretur de subiecto, & non diceretur de prædicato illi identificato, tunc subiectum & prædicatum discrepant in tertio, sed hoc implicat in creatis juxta superius probata, ergo in creatis implicat aliquid dici de subiecto, & negari de prædicato, quod est identificatum cum subiecto, aut vice versâ.

Cæterum ut in divinis procedat, ubi videtur fallere, quandoquidem essentia divina prædicatur de Patre, & de eadem essentiâ affirmatur Filius, neque tamen Filius dicitur de patre, ut, inquam, etiam in Deo procedat, intelligendum est juxta sensum præcedentis veritatis. Nimirum quidquid dicitur de prædicato adæquatè accepto, illud ipsum dicitur de subiecto, de quo prædicatum dictum est adæquatè. Iam verò de patre adæquatè non dicitur tò Deus, sed tantum inadæquatè, quod iterum indicare sufficiat.

XII. VERITAS.

Mutua inseparabilitas stare potest cum
distinctione reali.

HOc est: Inseparabilitas siue mutua siue non
mutua non est signum identitatis. Pro-
batur: possunt duo esse connexa mutuò in-
separabiliter, & tamen in omnibus prædica-
tis dissentire, sed dissentire quoad omnia præ-
dicata, est in nullo prædicato communicari,
& in nullo communicari, est, non esse eadem:
ergo duo prædicata mutuò inseparabilia pos-
sunt non identificari, ergo de conceptu mu-
tue inseparabilitatis non est identitas.

Confirmatur: quæcunque sunt mutuò
~~inseparabilia, propriè dicuntur~~ con-
nexa; Econtra quæ sunt identificata non di-
cuntur propriè connecti, ergò quæ sunt mu-
tuò connexa, non eò ipso sunt identificata.

Hinc contra aliquos deduces, quamvis
separabilitas realis etiam non mutua sit si-
gnum infallibile distinctionis realis, è con-
trario ex mutuâ inseparabilitate malè inferri
identitatem realem. Quandoquidem, ut dixi-
mus, possunt esse realiter distincta, quæ rea-
liter separabilia non sunt.

Possẽ ex conceptu Identitatis alias ve-
ritates innumeras demonstrare, si locus
aut tempus permitterent. v. g. *Quæcunque*
opponuntur oppositione dependentiæ unius ab
alio, distinguuntur realiter. Item: *Quæ-*

*rum unum est pro priori, atque alterum pro
posteriori natura, realiter distinguuntur. Item:
non potest distingui pars à toto inadquate,
quin à suâ comparte distinguatur adquate.
Item: Totum & omnes partes simul sumptæ
idem omnino sunt.*

Verum his & alijs veritatibus per se satis evi-
dentibus ex nostro fundamento deducendis
immorari, nec libet, nec licet. Ideo ad sol-
vendas objectiones progredior.

§. V.

Solvuntur Objectiones.

INter alias veritates ex conceptu identitatis
deductas est contradictio præcisionum ob-
jectivarum. Quæ sententia cum & hodie ha-
beat pro se non paucos A A, & olim fuerit
celeberrima, multisque difficilibus in speciem
argumentis pro sui veritate decertet, non
tantum argumentorum efficaciam, sed etiam
objectionum solutione evertenda est, Quod
triplici viâ è totidem fundamentis petita effi-
cere conabor. Sit igitur

FUNDAMENTVM. I.

Ejusdem penitus objecti dari po-
test cognitio clarior & minus
clara.

AD hunc scopulum impingunt ferè om-
nia argumenta adversariorum, dum perti-

naciter contendunt, à nobis quoque contradictoria debere admitti, eò quod concedamus, animalitatem hominis v. g. cognosci posse clarè, non cognitâ clarè rationalitate. Sed quàm nihil evincant, paulò post ostendemus.

Ratio ergo à priori, quòd ejusdem penitus objecti possit dari cognitio clara & confusa, seu minùs clara, hæc est: Potest eadem causa à diversis effectibus diversimodè inæquate plùs vel minùs participari, sed cognitio est effectus objecti, ergo cognitio potest suum objectum plùs vel minùs participare, sed cognitio minus participans objectum est obscurior, & minus clara ejusdem repræsentatio, & cognitio magis participans est objecti distinctior ac clarior repræsentatio, ergo diversis cognitionibus inest minor aut major claritas objecti, quod erat probandum.

Major propositio nostræ probationis, quòd nimirum diversi effectus diversimodè participant suam causam, est certa. Sic enim Angelus, homo, equus à toto Deo procedunt, inæqualiter tamen Deum participant, cùm enim creaturæ sint entia limitata, totum Deum imitari non possunt, nec eidem penitus assimilari: Vna tamen magis imitatur, quàm altera. Angelus v. g. magis assimilatur simplicitati divinæ, quàm homo, quandoquidem Angelus licet adhuc sit compositus ex subsistentiâ & naturâ, non tamen ex

ma

materiâ & formâ, sicut homo. Sic quoq; effectus hominis inadæquatè participant hominē, cognitio v. g. spiritualis magis, quàm visio materialis, quod est extra controversiam.

Hæc de Majore, minor â nemine negatur. Ergò certum est, ejusdem penitus objecti dari posse diversas cognitiones, sicut ejusdem omnino causæ diversos effectus. Imò sicut quilibet effectus, quantumcunque parùm participet suam causam, â tota tamen illius entitate, producitur, ut adversarij, quibuscum nobis controversia est, nobiscum sentiunt: visio v. g. non tantùm procedit â vitalitate animæ, sed ab omnibus illius prædicatis, spiritualitate videlicet, & rationalitate cæterisque. Ita cognitio, quantumcunque tenuis sui objecti sit assimilatio, velut tamen â toto objecto physicè producitur, sic pariter totum intentionaliter refert.

Vnde vehementer miror, non neminem persuadere velle implicantiam præcisionum formalium, eò quòd hæc sententia nolens volens debeat admittere contradictoria, videlicet eâdem determinatâ claritate cognosci animalitatem, & non cognosci rationalitatem, quod longè abest â nobis, ac falsò imputatur. Sicut enim visio æquè procedit â rationalitate quàm animalitate, ita cognitio animalitatis fertur tam in rationalitatem, quàm animalitatem, licet non assimiletur rationalitati: sicut iterum visio oculi non

participat rationalitatem. Veluti ergo per hoc,
quod admittamus visionem participare ani-
malitatem, & non spiritualitatem, licet spiri-
tualitas hominis & animalitas sint eadem rea-
liter entitas : sicut, inquam, propterea nul-
lus adversariorum nos contradictoriorum in-
simulat, eò quod visionem participare ani-
malitatem, & non spiritualitatem nihil aliud
sit, quàm visionem esse hanc numero par-
ticipationem de homine, non verò ullam
aliarum participationum, esse nimirum vi-
sionem, non verò auditionem, aut nutritio-
nem &c. in quo nulla prorsus est contradi-
ctio. Ita pari ratione nemo nobis imponat
contradictoria, dum concedimus claritatem,
quæ est imago totius hominis, esse hanc nu-
mero claritatem, non verò aliam numero cla-
ritatem B, C, D, &c.

Nihil magis jam optarem, quàm funda-
mento hoc in particulari ad solvendas objec-
tiones ac retorsiones adversariorum uti, sed
restringenda sunt verba juxta chartæ Angu-
stias. Sufficiat ostendisse, unde proveniat
diversa claritas actuum versantium circa
idem penitus objectum, quod
quidam R R. petijt.

FVNDAMENTVM. II.

Cognitio Abstractiva.

Certum est apud omnes pauca à nobis, quamdiu in hoc corpore versamur, intuitivè cognosci, quia valde paucarum rerum solorum ferè accidentium, quæ sensibus externis percipimus, species habemus proprias. Econtra Dei, spirituum, substantiarum, prædicatorumque iisdem identificatorum proprias species non habemus. Vnde fit, ut ista omnia cognoscamus abstractivè & ænigmaticè, sub ænigmate videlicet seu phantasmate alterius rei, cujus proprias habemus species, Angelos v. g. per modum juvenis alati, Deum sub specie Regiæ Majestatis, ejusdem sapientiam sub ænigmate sapientis alicuius creati, potentiam per ænigma potentis creati, & sic de cæteris. Hinc ad rem nostram omnibus objectionibus Adversariorum, quibus conantur evincere supra eandem realiter entitatem cadere contradictoria, uno verbo satisfacio, &

Dico : Quodocunque verificatur cognosci, & non cognosci, discerni, non discerni, & similia prædicata, ea non cadere supra eandem realiter entitatem, sed supra diversa phantasmata ac ænigmata v. g. cognoscere, me animalitatem non cognitâ rationalitate nihil aliud est, quàm cognosci à me ænigma
ani.

animalitatis non cognito ænigmate rationalitatis, quæ non sunt contradictoria, quia ænigmata realiter inter se distinguuntur. Nam licet tam rationalitas, quàm animalitas per species alienas attingantur, abstractivè videlicet, cùm de præsentī statu intuitivè cognosci nequeant: illæ tamen species sunt species propriæ diversorum accidentium, v.g. sub accidentibus animalis repræsentatur mihi animalitas, & sub accidentibus humanis imaginor mihi rationalitatem. Quod si tu aliter phantasticaris, parùm laboro, modò mihi concedas, ut negare non potes, intellectui meo sub alio quasi velo obijci rationalitatem & sub alio animalitatem propter species alienas, quæ has formalitates non in se, sed per modum alterius repræsentant.

Quandocunque ergo dividis formalitates realiter identificatas, non dividis per intellectum, quod realiter est indivisibile, ut evidens est ex nostris probationibus, sed dividis ænigmata realiter diversa, sub quibus latent illa prædicata, & quidem sub quolibet latet omne id, quod est realiter identificatum cum eo, cujus est ænigma, v.g. sub ænigmate animalitatis latet eodem modo animalitas & rationalitas, & eodem modo sub ænigmate rationalitatis utraque latet, quia quodlibet ænigma toti entitati substituitur.

Neque dicas primò: hinc sequi, quod hujus propositionis, animalitas est rationalitas, sensus

sus sit, ænigma animalitatis est ænigma rationalitatis. Nam sicut, quando Angelum per modum juvenis alati concipio, non propterea affirmo esse juvenem alatum, sed juvenis alatus est hîc & nunc objectum motivum solummodo, sub quo in Angelum fertur mea cognitio, sic etiam objectum motivum, sub quo feror in totum hominem, est ænigma animalitatis, aut rationalitatis. Neque propositio verificatur de ænigmati, sed de ijs, quorum sunt ænigmata. Veluti hæc propositio, homo est animal rationale, non asserit vocem tò homo esse vocem tò animal rationale; hoc enim falsum est, sed id, pro quo supponit vox homo, ait esse idem cum eo, pro quo supponit vox animal rationale. Haud aliter propositio hæc, animalitas est rationalitas non verificatur de ijs, quæ substituuntur animalitati & rationalitati hominis de ænigmati videlicet, sed de ijs, quorum vicaria ac substituta sunt ænigmata.

Neque dicas Secundò. Hanc explicationem supponere præcisiones objectivas potius, quàm formales, eò quòd ænigmata, de quibus loquimur, se teneant ex parte objecti. Non, inquam, hoc dicas, est enim mera nominis quæstio: si ita velis vocare, non abnuo, de re convenimus. Nihilominus horreo nomen præcisionum objectivarum, quia sub hoc nomine admittitur eandem realiter entitatem

cognosci & non cognosci, quod mihi sup-
positis meis fundamentis placere non po-
test.

Ex hoc ergò fundamento æquè omnes, ac
fortè facilius solvi possunt objectiones ad-
versariorum, quàm ex fundamento primo
hujus §. Ostendo in exemplo. Voluntad-
versarij de intellectu & voluntate identifica-
tis verificari contradictoria extrinseca, posse-
que cognosci intellectum, non cognitâ vo-
luntate. Item posse intellectum tendere in ve-
rum, quin tendat in bonum proprietates en-
tis realiter identificatas. Ad quod respondeo,
tam voluntatem quàm intellectum tendere
realiter, in totum objectum, non verò for-
maliter, quod juxta hanc viam nihil aliud
est, quàm intellectum concipi sub alio æni-
gmate, & voluntatem sub alio. Cùm enim
intellectus distinguatur à voluntate per diver-
sum modum tendendi (nam voluntas tendit
in objectum exeundo quasi ad illud, ipsique
se intentionaliter identificando. Intellectus
econtra fertur in objectum, illud ad se attra-
hendo, ipsumque in se potius commutando
intentionaliter, quàm se transmutando in illud)
inde fit primò, quòd voluntas amando rem se
indignam ac viliolem, deterioretur, quia in-
tentionaliter naturam ipsius objecti induit,
non verò intellectus: Sed potius ab intel-
lectu melioratur objectum, nam si est mate-
riale, illud intellectus in se transmutando in-
ten-

tentionaliter, dat illi melius esse extrinsecum
& intentionale, spiritualitatem videlicet,
quàm habeat ab intrinseco. Inde fit secundò,
quod est ad rem nostram, nempe quòd intel-
lectus concipiatur à nobis sub ænigmate at-
trahentis, voluntas verò sub ænigmate ex-
euntis ad objectum. Quæcunque ergò affers
contradictoria, illa solummodò cadunt supra
hæc phantasmata. Vnde quomodocunque
distinguas voluntatem ab intellectu, negando
aliquid de hoc, non verò de illa, aut vicissi-
m, tantùm separas unum phantasma ab al-
tero. Pari ratione verum concipitur sub æni-
gmate attracti ab intellectu, & bonum sub
phantasmate metæ ac termini, ad quem vo-
luntas exeat illi se uniendo, atque intentio-
naliter identificando.

FUNDAMENTVM III.

Diversa Connotata.

NOstræ sententiæ A A. communiter ex hoc
tertio fundamento solvunt objectiones
adversariorum, quod meliùs declarari non po-
test, quàm per exemplum. Itaque hoc mo-
do obijciunt: Quando video de longè Pe-
trum moveri, nondum tamen cognosco,
quod sit petrus, tunc cognosco animalita-
tem, & non cognosco rationalitem Petri.
Item discerno Petrum ab omnibus inanima-
tis, non verò ab animatis, possum rationem
red.

reddere de viso animali, non verò de viso
rationali: sed discernere, & non discernere,
posse rationem reddere, & non posse, cog-
noscere, & non cognoscere, sunt contradi-
ctoria versantia circa eandem realiter entita-
tem, ergò dari possunt contradictoria extrin-
seca, seu præcisiones objectivæ, & conse-
quenter non satis omnia explicantur per præ-
cisiones formales.

Respondeo distinguendo Majorem: in
tali casu cognosco animalitatem, non verò
rationalitatem quoad eandem realiter entita-
tem, ipsa videlicet recta, nego: cognosco, &
non cognosco quoad diversas realiter entita-
tes, ipsos videlicet obliquos, qui sunt reali-
ter diversi, concedo Majorem. & distinguo
minorem: cognoscere & non cognoscere ean-
dem rem sunt contradictoria, concedo: co-
gnoscere & non cognoscere entitates realiter
diversas, sunt contradictoria, nego minorem,
& consequentiam. Alij aliter distinguunt;
In allato casu cognosco animalitatem aliquâ
claritate, & aliqua aliâ claritate non cognosco,
seu cognosco animalitatem cognitione A, &
non cognosco eandem cognitione B, concedo
Majorem. cognosco animalitatem aliquâ cla-
ritate cognitione A, v. g. & eadem clari-
tate non cognosco, nego Majorem. Et distin-
guunt eodem modo minorem, cognoscere,
& non cognoscere eâdem claritate, sunt con-
tradictoria, concedunt, cognoscere, & non

cognoscere diversâ claritate , sunt contradictoria , negant minorem & consequentiam.

Hæc responsio coincidit cum nostrâ , nam illa cognitio est clarior alterâ , quæ plura connotata cognoscit : hinc cognitio explicans petrum ad sensationes & ratiocinationes , est clarior illâ , quæ explicat eundem ad solas sensationes. Vides , quomodo aliquâ claritate , v. g. claritate animalis cognoscere petrum , sit præter entitatem petri totam in recto cognitam cognoscere etiam unum connotatum in obliquo , sensationes videlicet , & aliâ claritate v. g. rationalitatis non cognoscere sit , cognoscere quidem totam entitatem Petri , non tamen cognoscere ratiocinationes , quæ sunt à sensationibus distinctum realiter connotatum.

Dices cum P. Comptono. Talis produci-
tur effectus , qualis est causa vel formaliter ,
vel virtualiter , aut eminenter . atqui si video
de longè petrum , species productæ à sensa-
tionibus non conducunt ad cognitionem ra-
tionalitatis producendam , utpote quam nul-
lo modo continent , ergò non produci-
tur cognitio rationalitatis , sed solius animalita-
tis. Respondeo , species illas conducere ad
rationalitatem manifestandam , quatenus vir-
tualiter continent cognitionem rationalitatis ,
ad quam producendam concurrunt cum in-
tellectu. Ratio est , quia cum sensationes pe-
tri

tri indivisibiliter procedant ab animalitate & rationalitate (ut ipsi adversarij nobiscum contra distinctionem virtuales intrinsecam majorem sentiunt) poterunt etiam concurrere ad speciem, quæ sicut processit à sensatione, utriusque formalitatis indivisibili effectu, ita etiam causet cognitionem utriusque, sic tamen, ut clarè repræsentetur animal, non verò rationale.

Urgebis : Cognitione A v.g. clarè repræsentari animal, & eadem cognitione A non clarè repræsentari animal, sunt æquè contradictoria, ac cognosci, & non cognosci, ergò quidquid tandem dicatur, admittendæ sunt præcisiones objectivæ Respondeo cum distinctione : sunt contradictoria, si cadant supra eandem realiter entitatem, concedo, si supra diversas realiter entitates, nego antecedens, & consequentiam. Iam autem dixi, quod eadem claritate attingatur tam rationale quàm animal quoad recta, non verò quoad obliquos : adeoque si admitto, animal clarè cognosci, & non clarè cognosci rationale, sensus est, præter animalitatem & rationalitatem cognitas eodem modo quoad recta cognosci etiam sensationes, non verò ratiocinationes : in quo nulla est contradictio, quandoquidem hæc connotata, supra quæ cadit, unum cognosci, & non alterum, sunt realiter diversa. Et hinc fit, quod possim rationem reddere de animalitate

co.

cognita, non verò de cognitiâ rationali-
tate.

Replicabis. si quis in casu allato ex te quæ-
rat, cognovistine animalitatem? responde-
bis affirmativè. Si quærat ulterius, cognov-
istine etiam rationalitatem petri? respon-
debis negativè. Ergò ipse fateris, quod co-
gnoveris animalitatem, non cognitâ rationali-
tate. Respondeo iterum juxta datam di-
stinctionem: non cognovi rationalitatem in
obliquo, concedo, in recto; nego: quia verò,
non cognovi ratiocinationes, ideo non pos-
sum rationem reddere de cognitâ rationali-
tate. Quod si neque sensationes cognovis-
sem, nec de animalitate possem rationem
reddere. Tota ergò res juxta hoc funda-
mentum dependet à connotatis & obliquis.

Replicas P. Lyncei, & argumenta F. I. z.

quiendo, si locus fuerit, in ap.

pendice refere.

mus.

A P.

APPENDIX.

Volebam hic asserere omnes objectiones ad Versariorum, quotquot unquam audiuissem aut legissem, iisque pro Viribus satisfacere ex allatis fundamentis; sed quia non omnes charta capit, sufficiet unam alteramque proposuisse. Itaque

Obijcies 1. Hac propositio animalitas formaliter est animalitas, est Vera; hac quoque Vera est, rationalitas non est formaliter animalitas; sed hac sunt contradictoria, ergo univ. sim contradictoria saltem extrinseca negari non possunt. Respondeo, allatas propositiones non esse contradictorias, quia non versantur circa idem objectum, faciunt enim sensum formalem, ut patet ex particulâ tō formales adiuncta. Prima ergo propositio in sensu est, cognitio explicans animalitatem ad sensationes, est cognitio eam comparans ad sensationes, quod est identicum & nimis Verum. Alterius econtra propositionis sensus est: cognitio explicans rationale ad ratiocinationes, non est cognitio eandem explicans ad sensationes, quod iterum est Verissimum. Ecce! utraque propositio est Vera, non tamen contradictoria, quia non habent idem objectum: nam cognitio sensationum est realiter distincta à cognitione ratiocinationum.

Eodem modo in sensu reali falsa, & in sensu formali Vera sunt sequentes propositiones. Homo rationalitate non sentit. Deus volun.

hantate non intelligit. Dei iustitia non miseretur.

Obijcies 2. Qui dicit, rationalitas est principium diccurrendi, Vel dicit ex parte objecti idem cum eo, qui dicit, animalitas non est principium discurrendi, Vel non dicit idem. Respondeo quod non dicat idem. Infer: ergo habeo intentum, nempe aliud esse objectum prioris & aliud posterioris propositionis. Sed nego suppositum; nam objectio supponit, dictas propositiones habere pro objecto solam animalitatem, quod falsum est, si verè probata est implicantiâ precisionum objectivarum. In mea ergo sententiâ nondum eversa dicta propositiones iterum faciunt sensum formalem, & habent pro objecto non res solas, Verum etiam cognitiones directas rerum. Sensus ergo allata propositionis: animalitas non est principium diccurrendi, ut vera sit, hic est: animalitas comparata ad sensationes non est animalitas comparata ad ratiocinationes. Ecce! diversum objectum, neque tamen adversarius habet intentum.

Obijcies 3. qui videt aut cognoscit partem, non hoc ipso cognoscit aut videt totum, ergo qui videt animalitatem, non eo ipso cognoscit totum hominem. Deinde rationalitas est quiddam aliud, quo abundat species à genere, cum nihil abundet à seipso: ergo &c.

Respondeo, antecedens esse verum de parte & toto physico, non autem metaphysico, de quo

quo hinc loquimur. Id quod additur falsum est, si id abundare cadat supra genus ac speciem fundamentaliter acceptam; Verum autem, si intelligatur de formali generis ac speciei, quod in mea sententia est unitas præcisi-
va. Sensus ergo axiomatis allati differentia est id, quo species abundat à genere, hic est. Conceptus differentia est id, quo species abundat à conceptu generico, quia videlicet per conceptum differentialem determinatur conceptus genericus ad constituendam speciem, quod explicatione ulteriore non indiget.

Obijcies 4. In hoc actu aliquod animal est rationale, id rationale (quod est prædicatum) cognoscitur clarè sub determinatà claritate rationalitatis: animal vero (quod est subiectum) non cognoscitur clarè sub eadem claritate, sed animal & rationale sunt unum indivisibile obiectum, ergo &c.

Respondeo: Si claritatem rationalitatis explicem per connotata aut phantasmata juxta fundamentum 2. & 3. patet argumenti inefficacia. Quod si vero non confugiam ad obliquos aut anigmata, adhuc nihil probat, quia rationale ex parte subiecti non cognosci clarè, cognosci autem clarè ex parte prædicati, id ex parte subiecti, & ex parte prædicati faciunt sensum formalem & reduplicativum, ut sensus sit: hac numero cognitio A reflexa supra actum, qui dicit, aliquod animal est rationale, non est cognitio B reflexa supra eundem actum. Ecce! quæ contradictio?

Pa-

Parerga ex Logica.

- Logica objectum est secunda intentio.
Objectum materiale sunt res ipsa.
Objectum formale Logica est rerum esse intentionale, siue cognitio.
Objectum attributionis & principalitatis in Logica est definitio.
Pars est, quod immediate ponitur in definitione totius.
Non dantur hypotheses impossibiles utiles in sensu primo intentionali.
Implicat nova denominatio sine nova parte.
Illud importatur in recto, quod est pars concreti perfectior formaliter. In obliquo econtra venit, quod est pars concreti formaliter imperfectior.
Concretorum accidentalium rectum universale est subiectum; concretorum vero substantialium tam natura quam persona rectum est natura, excepto Christo & Deo.
Concreta qualiacumque multiplicantur multiplicato recto explicito, vel recto implicito, si explicitum desit rectum.
Universale est unum aptum inesse multis.
Unitas universalis est precisiva.
Manet in actuali predicatione.
Implicat dari universale a parte rei.
Deus non potest facere universale.
Possunt Angeli & anima rationalis.

17. Non

17. Non Verò bruta aut potentia materiales.
18. Quinque sunt predicabilia.
19. Genus & differentia predicatur incomplete, hac ut pars formalis, illud ut pars materialis. Species Verò ut tota essentia.
20. Discrimen proprium inter & accidens est quod proprium predicetur in quale necessario & convertibiliter. Accidens Verò in quale contingenter.
21. Veritas est denominatio partim intrinseca partim extrinseca.
22. Non potest una cognitio esse altera Verior
23. Evidentia suscipit magis & minus.
24. Non semper licet argumentari à sensu distributivo ad collectivum.

Cum facultate Superiorum.

